

Beräkningsgrunder för ansvarsskulden i pensionskassor

Dnr
FIVA 2/01.00/2012

Utfärdade
14.6.2012

Gäller från
1.7.2012

FINANSINSPEKTIONEN
telefon 010 831 51
fax 010 831 5328
fornamn.efternamn@finanssivalvonta.fi
www.finansinspektionen.fi

Upplysningar
Risktillsyn/Försäkringstekniska risker och forskning

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	3
	1.1 Tillämpningsområde	3
2	Regelverk	4
	2.1 Lagstiftning	4
	2.2 Social- och hälsovårdsministeriets beslut	4
	2.3 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter	4
3	Syfte	5
4	Ansvarsskuld och beräkningsgrunder	6
	4.1 Beräkning av ansvarsskulden	6
	4.2 Beräkningsgrunder	7
	4.2.1 <i>Beteckningar i beräkningsgrunderna</i>	8
	4.2.2 <i>Ansvar för löpande pensioner (exkl. belastning)</i>	9
	4.2.3 <i>Ansvar för framtida pensioner (exkl. belastning)</i>	9
	4.2.4 <i>Speciella konstanter</i>	10
5	Upphävda föreskrifter	12

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter tillämpas på följande företag under tillsyn enligt lagen om Finansinspektionen:

- sådana pensionskassor enligt 3 § 1 punkten i lagen om försäkringskassor som uteslutande driver tilläggs pensionsverksamhet
- sådana avdelningar i pensionskassor enligt 3 § 1 mom. i lagen om försäkringskassor som driver tilläggs pensionsverksamhet.

Föreskrifterna tillämpas inte på sådana pensionskassor eller avdelningar i pensionskassor som tillhandahåller frivilliga tilläggsförmåner enligt lagen om premiebaserade tilläggs pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor (173/2009).

2 Regelverk

2.1 Lagstiftning

Dessa föreskrifter har samband med följande lagar och förordningar:

- lagen om försäkringskassor (1164/1992)
- social- och hälsovårdsministeriets förordning om den maximiräntesats som ska användas vid beräkning av pensionskassors ansvarsskulder och pensionsstiftelsers pensionsansvar (415/2006).

2.2 Social- och hälsovårdsministeriets beslut

Dessa föreskrifter har samband med följande beslut:

- allmänna beräkningsgrunder för försäkringar enligt lagen om pension för arbetstagare (STM/3400/2007), på finska.

2.3 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- 79 § 2 mom., 81 § 1 mom. och 81 a § 4 mom. i lagen om försäkringskassor.

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter är att
- säkerställa att pensionskassornas beräkningsgrunder för ansvarsskulden garanterar medlemmarnas, fribrevsinnehavarnas och pensionstagarnas förmåner
 - säkerställa att de variabler som ligger till grund för beräkning av ansvarsskulden, dvs. antaganden om dödsfall, förväntad livslängd och arbetsförmåga, och ekonomiska antaganden har valts med iakttagande av försiktighet.

4 Ansvarsskuld och beräkningsgrunder

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- 79 § 2 mom., 81 § 1 mom. och 81 a § 4 mom. i lagen om försäkringskassor.

I 79 § 2 mom. i lagen om försäkringskassor föreskrivs om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om indexförhöjningsansvaret och i 81 § 1 mom. om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om beräkningsgrunderna. I 81 a § 4 mom. i lagen om försäkringskassor föreskrivs om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om innehållet i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden, om skyldigheten att tillämpa betryggande och försiktiga beräkningsgrunder och om valet av de variabler och antaganden som ska ligga till grund för beräkning av ansvarsskulden.

4.1 Beräkning av ansvarsskulden

FÖRESKRIFT (styckena 2–14)

- (2) Ansvarsskulden ska enligt beräkningsgrunderna för pensionskassor beräknas på de personer som skulle inneha en andel i pensionskassans tillgångar om kassan upplöstes vid beräkningstidpunkten. Ansvarsskulden för en person ska alltid vara minst lika stor som den beräknade ansvarsskulden för fribrevsrätten vid beräkningstidpunkten. Andra avgångar utöver pensionsfall eller dödsfall får inte räknas med i ansvarsskulden.
- (3) Ersättningsansvaret ska beräknas på de personer för vilka pensionsfallet har inträffat före beräkningstidpunkten. Ansvaret motsvarar kapitalvärdet av framtida pensionsutbetalningar efter försäkringsmatematisk diskontering till beräkningstidpunkten. Ansvaret för arbetslöshetspensioner beräknas på samma sätt som ansvaret för tidsbegränsade ålderspensioner.
- (4) Premieansvaret ska beräknas på de personer för vilka pensionsfall inte har inträffat före beräkningstidpunkten. Ansvaret motsvarar kapitalvärdet av fram till beräkningstidpunkten intjänade framtida pensioner och begravningsbidrag, efter försäkringsmatematisk diskontering till beräkningstidpunkten.
- (5) För anställda arbetstagare som uppnått pensionsåldern ska ansvaret för framtida pensioner beräknas med antagandet att ålderspensionen börjar löpa genast.
- (6) Kapitalvärdena av förmånshöjningar som enligt beslut kommer att beviljas året efter beräkningstidpunkten ska räknas med i ansvaret för löpande och framtida pensioner.
- (7) Om pensionskassan räknar in en avsättning (indexförhöjningsansvar) enligt 79 § 2 mom. i lagen om försäkringskassor i sin ansvarsskuld för framtida förmånshöjningar, ska metoden för ökning och minskning av avsättningen framgå av beräkningsgrunderna.

Medräkningsbara i framtida förmånshöjningar är ökningarna i ansvarsskulden till följd av både indexvillkoret och en ökning av den pensionsgrundande lönen.

- (8) För indexförhöjningsansvaret ska en övre gräns fastställas i beräkningsgrunderna. Den kassaspecifika övre gränsen ska fastställas med hänsyn till indexvillkoret i pensionskassans stadgar, den framtida beräknade avkastningen på tillgångarna, försäkringsbeståndets sammansättning och en beräkningsränta som är betryggande på lång sikt.
- (9) För att en kassaspecifik övre gräns för indexförhöjningsansvaret ska kunna fastställas för kassan måste pensionskassans stadgar innehålla en ovillkorlig bestämmelse om den årliga indexhöjningsnivån. Alternativt måste pensionskassans premieinkomst basera sig på årliga medlemsavgifter och delägarnas inbetalningar vara diskretionära. Den framtida beräknade avkastningen på pensionskassans tillgångar ska basera sig på den rådande placeringsallokeringen vid beräkningstidpunkten och den beräknade långsiktiga avkastningen för olika tillgångsslag.
- (10) Om ingen kassaspecifik övre gräns för indexförhöjningsansvaret fastställs, får avsättningen motsvara högst 8 % av den sammanlagda ansvarsskulden för löpande och framtida pensioner.
- (11) Om ansvarsskulden innehåller ett utjämningsbelopp (utjämningsansvar), ska det högsta och lägsta beloppet samt reglerna för ökning och minskning av beloppet framgå av beräkningsgrunderna.
- (12) Om exakta värden för de fribrev som påverkar förmånsbeloppet inte finns att tillgå, ska det i pensionskassans beräkningsgrunder fastställas hur fribreven beräknas.
- (13) Om ansvarsskulden (rapporterna VL061 och VL062) beräknas med hjälp av uppskattningsformler för redovisning i bokslutet, ska uppskattningsmetoden framgå av beräkningsgrunderna.
- (14) Av beräkningsgrunderna ska vidare framgå medlemmens egen avgift och reglerna för beräkning av förmånen på basis av denna avgift, liksom reglerna för bestämning av återköpsvärdet.

4.2 Beräkningsgrunder

- (15) Den högsta tillåtna beräkningsräntan fastställs i social- och hälsovårdsministeriets förordning om den maximiräntesats som ska användas vid beräkning av pensionskassors ansvarsskulder.

FÖRESKRIFT (styckena 16–20)

- (16) Pensionskassan ska tillämpa beräkningsgrunder enligt denna föreskrift. För att garantera jämförbarhet mellan olika år bör kassan inte utan grundad anledning frånga den beräkningsmetodik som en gång valts.
- (17) Pensionskassans ansvarsskuld ska beräknas på de försäkringstekniska storheter som ingår i de allmänna beräkningsgrunderna för försäkringar enligt lagen om pension för arbetstagare som social- och hälsovårdsministeriet den 28 november 2007 fastställt för pensionsförsäkringsbolag (STM/3400/2007), inklusive senare ändringar.

- (18) Pensionskassan ska tillämpa beräkningsgrunderna enligt avsnitt 4.2.1–4.2.4. Konstanter eller formler som avviker från beräkningsgrunderna ska dock användas om pensionskassans stadgar, försäkringsbestånd eller andra orsaker kräver.
- (19) Pensionskassan ska meddela Finansinspektionen om tillämpningen av beräkningsgrunderna enligt avsnitt 4.2.1–4.2.4 eller lämna in eventuella avvikande beräkningsgrunder, inklusive ändringar till dem, till Finansinspektionen före den tidpunkt då beräkningsgrunderna tillämpas för första gången.
- (20) Om beräkningsgrunderna innehåller sådana koefficienter vars värden fastställs separat av pensionskassans styrelse, ska de fastställda värdena lämnas in till Finansinspektionen före den tidpunkt då de tillämpas för första gången.

4.2.1 Beteckningar i beräkningsgrunderna

FÖRESKRIFT (stycke 21)

(21)

x	= den försäkrades ålder på födelsedagen år v
w	= pensionsålder enligt pensionskassans stadgar
u	= skillnad mellan år för arbetsförmågans inträde och födelseår
E	= 1.1. $v+1$ pension som ska betalas ut av pensionskassan
E^L	= belopp med vilket kassans pension kommer att minska på grund av annan förmån som börjar löpa senare
wL	= ålder från vilken kassans pension kommer att minska på grund av annan förmån som börjar löpa senare
E^{TK}	= icke intjänad del av invalidpension enligt pensionskassans stadgar
E^A	= fram till beräkningstidpunkten intjänad pension från pensionskassan
E^{AL}	= fram till beräkningstidpunkten intjänad del av förmån E^L
E^{AP}	= fram till beräkningstidpunkten intjänad familjepension från pensionskassan
E^P	= 1.1. $v+1$ familjepension från pensionskassan beräknad med antagandet att den efterlevande maken och två barn är förmånstagare
z	= $\max\{x + \frac{1}{2}, w\}$
zL	= $\max\{x + \frac{1}{2}, wL\}$
H^A	= fram till beräkningstidpunkten intjänat begravningsbidrag
y	= den efterlevande makens ålder på födelsedagen år v
T_1	= antal hela år som återstår till slutåldern för det yngsta barnets

barnpension på födelsedagen år v

T_2 = antal hela år som återstår till slutåldern för det näst yngsta barnets barnpension på födelsedagen år v

Koefficienterna C_0 , C_1 och C_2 utgör delningskoefficienter för tilläggsfamiljepension som är beroende av antalet förmånstagare, pensionskassans stadgar och ikraftträdelsebestämmelserna för ArPL.

4.2.2 Ansvar för löpande pensioner (exkl. belastning)

FÖRESKRIFT (styckena 22–26)

Ansvaret för löpande pensioner beräknas för räkenskapsåret per 31.12 per förmånstagare och efter pensionsslag enligt följande:

Ålderspension

$$(22) \quad V_v^A(E) = \begin{cases} E \cdot \bar{a}_{x+\frac{1}{2}} - \sum_i E^{L_i} \cdot \frac{\bar{N}_{wL_i}}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när den försäkrade lyfter ålderspension 1.1. } v+1 \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Invalidpension

$$(23) \quad V_v^A(S) = E \cdot \bar{a}_{(u)+(x+\frac{1}{2}-u):w}^{\overline{ii}|}, \text{ kända pensionsfall}$$

$$(24) \quad V_v^A(S) = E^{TK} \cdot \left(\bar{A}_{x:w}(S) - \frac{1}{1+b_1} \cdot \bar{A}_{x+1:w}(S) \right), \text{ okända pensionsfall}$$

Arbetslöshetspension

$$(25) \quad V_v^A(T) = \begin{cases} E \cdot \frac{\bar{N}_{x+\frac{1}{2}} - \bar{N}_w}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när } x < w \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Familjepension

$$(26) \quad V_v^A(P) = E^P \left[C_0 \bar{a}_{y+\frac{1}{2}} + C_1 \bar{a}_{\overline{[T_1-\frac{1}{2}]^+}} + C_2 \bar{a}_{\overline{[T_2-\frac{1}{2}]^+}} \right]$$

4.2.3 Ansvar för framtida pensioner (exkl. belastning)

FÖRESKRIFT (styckena 27–31)

Ansvaret för framtida pensioner beräknas för räkenskapsåret per 31.12 per försäkrad och efter pensionsslag enligt följande:

Ålderspension

$$(27) \quad V_v^V(E) = \begin{cases} E^A \cdot \frac{\bar{N}_z}{D_{x+\frac{1}{2}}} - \sum E^{AL_i} \cdot \frac{\bar{N}_{zL_i}}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när den försäkrade inte lyfter ålderspension 1.1.v+1} \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Invalidpension

$$(28) \quad V_v^V(S) = E^A \cdot \bar{A}_{x+\frac{1}{2}:w}(S)$$

Arbetslöshetspension

$$(29) \quad V_v^V(T) = 0$$

Familjepension

$$(30) \quad V_v^V(P) = E^{AP} \bar{A}_{x+\frac{1}{2}}(P)$$

Begravningsbidrag

$$(31) \quad V_v^V(K) = H^A (1 - \delta \bar{a}_{x+\frac{1}{2}})$$

4.2.4 Speciella konstanter

FÖRESKRIFT (stycke 32)

(32) När ansvarsskulden beräknas ska följande värden av de speciella konstanterna enligt de allmänna beräkningsgrunderna användas.

Dödlighet:

-ålderspension, arbetslöshetspension och familjepension, män som pensionstagare

$$b_2 = \begin{cases} 0, & \text{när } v - x < 1940 \\ -1, & \text{när } 1940 \leq v - x < 1950 \\ -2, & \text{när } 1950 \leq v - x < 1960 \\ -3, & \text{när } 1960 \leq v - x < 1970 \\ -4, & \text{när } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -5, & \text{när } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -6, & \text{när } v - x \geq 1990 \end{cases}$$

-ålderspension, arbetslöshetspension och familjepension, kvinnor som pensionstagare

$$b_2 = \begin{cases} -7, & \text{när } v - x < 1940 \\ -8, & \text{när } 1940 \leq v - x < 1950 \\ -9, & \text{när } 1950 \leq v - x < 1960 \\ -10, & \text{när } 1960 \leq v - x < 1970 \\ -11, & \text{när } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -12, & \text{när } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -13, & \text{när } v - x \geq 1990 \end{cases}$$

- familjepension och begravningsbidrag,
män som förmånsåtagare

$$b_2 = \begin{cases} 3, \text{ när } v - x < 1940 \\ 2, \text{ när } 1940 \leq v - x < 1950 \\ 1, \text{ när } 1950 \leq v - x < 1960 \\ 0, \text{ när } 1960 \leq v - x < 1970 \\ -1, \text{ när } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -2, \text{ när } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -3, \text{ när } v - x \geq 1990 \end{cases}$$

- familjepension och begravningsbidrag,
kvinnor som förmånsåtagare

$$b_2 = \begin{cases} -4, \text{ när } v - x < 1940 \\ -5, \text{ när } 1940 \leq v - x < 1950 \\ -6, \text{ när } 1950 \leq v - x < 1960 \\ -7, \text{ när } 1960 \leq v - x < 1970 \\ -8, \text{ när } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -9, \text{ när } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -10, \text{ när } v - x \geq 1990 \end{cases}$$

där $v - x$ anger arbetstagarens födelseår.

Arbetsförmåga:

- kapitalvärde av löpande pension

$$b_3 = 1$$

$$b_4 = 1$$

$$b_5 = 1$$

$$b_6 = 1$$

$$b_7 = 1$$

$$b_8 = 1$$

- engångspremie för framtida pension

$$b_3 = 1$$

$$b_4 = 1$$

$$b_5 = 1$$

$$b_6 = 1$$

$$b_7 = 1$$

$$b_8 = 1$$

Belastningen motsvarar 5 % av ansvarsskulden till bruttobelopp.

Förskjutningar i penningvärdet

$$b_{15} = 0$$

5 Upphävda föreskrifter

När dessa föreskrifter träder i kraft upphävs följande föreskrifter som meddelats av Finansinspektionen:

- Försäkringsinspektionens föreskrift av den 13 september 2006 om försäkringstekniska beräkningar och deras beräkningsgrunder för pensionskassor enligt lagen om försäkringskassor som tillhandahåller tilläggspensioner (dnr 5/002/2006).